Lietas arhīva Nr. A42-00710-23/6
ECLI:LV:ADRJRIT:2023:0403.A420256022.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2023.gada 3.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese E.Apīne,

piedaloties pieteicējam /pers. A/,
atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes Ogres novada pašvaldības domes pārstāvei /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu /pers. A/ pieteikumā par Ogres novada pašvaldības domes 2022.gada 26.maija lēmuma (protokols Nr.11; 26) „Par grozījumiem Ogres novada pašvaldības domes 2022.gada 28.aprīļa lēmumā „Par pašvaldības ielas nosaukuma maiņu" (protokols Nr.9; 44)" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Ogres novada pašvaldības domes (turpmāk – Dome) 2022.gada 28.aprīļa lēmumu (protokols Nr.9; 44) „Par pašvaldības ielas nosaukuma maiņu" (turpmāk – Sākotnējais lēmums) nolemts mainīt Ogres novada Ogresgala pagasta Ciemupes ciemā Pionieru ielas (zemes vienības kadastra apzīmējums /numurs A/) nosaukumu, piešķirot ielai nosaukumu Skautu iela (nolēmuma daļas 1.punkts), nosakot, ka šis lēmums stājas spēkā dienā, kad Ogres novada pašvaldībā saņemts pozitīvs Valsts valodas centra atzinums par Ogres novada Ogresgala pagasta Ciemupes ciema Pionieru ielas nosaukuma maiņu uz Skautu ielu (nolēmuma daļas 7.punkts).

Ar Domes 2022.gada 26.maija lēmumu (protokols Nr.11; 26) „Par grozījumiem Ogres novada pašvaldības domes 2022.gada 28.aprīļa lēmumā „Par pašvaldības ielas nosaukuma maiņu" (protokols Nr.9; 44)" (turpmāk – Lēmums) (*lietas 9.lapa*) nolemts izdarīt grozījumus Sākotnējā lēmumā, 1) aizstājot Sākotnējā lēmuma nolēmuma daļas 1.punktā vārdus „Skautu iela" ar vārdiem „Celmlaužu iela", 2) aizstājot Sākotnējā lēmuma nolēmuma daļas 7.punktā vārdus „Skautu ielu" ar vārdiem „Celmlaužu iela".

[2] Pieteikumā lūgts atcelt Lēmumu kā prettiesisku un pieteicējam /pers. A/ nelabvēlīgu, jo papildus materiālām izmaksām, kas saistāmas ar mājas numura zīmju izgatavošanu un speciālo atļauju kārtošanu, pieteicējam tika liegtas Satversmē un Administratīvajā procesa likumā (turpmāk – APL) noteiktās tiesības piedalīties lēmuma pieņemšanā.

Lēmums nesatur lietderības apsvērumus, kas atbilstu APL 66.panta pirmās daļas regulējumam. Lēmumā izvērstā sadaļa par Valsts valodas centra atzinumu ir vienīgi pašvaldības subjektīvs viedoklis, kas nav nostiprināts nevienā normatīvajā aktā un ir līdzvērtīgs jebkura subjekta viedoklim par lietas faktiskajiem apstākļiem, tomēr pieteicēja viedoklis tika ignorēts. Lēmums nesatur APL 62.panta trešajā daļā ietvertās prasības.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2022.gada 2.septembra noteikumu Nr.550 „Valsts valodas centra nolikums" (turpmāk – Nolikums) 4.5.punktu Valsts valodas centram ir uzdevums sniegt ekspertu atzinumus par vietvārdu atbilstību vietvārdu informācijas noteikumu prasībām. Atbilstoši Lēmumā un Valsts valodas centra 2022.gada 12.maija atbildē norādītajam, objekta nosaukums „Pionieru iela" pilnībā atbilst vietvārdu informācijas noteikumu prasībām.

Atbilstoši Nolikuma 5.punktam Valsts valodas centram nav tiesību paplašināt Ministru kabineta 2012.gada 10.janvāra noteikumu Nr.50 „Vietvārdu informācijas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.50) 16.^{1} punktā noteikto un papildināt atzinumu ar priekšlikumu vietvārda nosaukuma maiņai uz „Celmlaužu iela". Iekļaujot Lēmuma pamatojumā Valsts valodas centra priekšlikumu, Lēmuma pieņemšanā nav ievērots vienlīdzības, tiesiskuma, tiesiskās paļāvības un procesuālā taisnīguma princips.

Pašvaldības tiesības pieņemt lēmumu bez personas piekrišanas nav absolūtas, un lēmumā ir jānorāda konkrētās situācijas izvērtējums, kas atzīst par nelietderīgu prasīt personas piekrišanu minētajai darbībai. Lēmums šādu izvērtējumu un pamatojumu ielas nosaukuma un adreses maiņai bez personas piekrišanas nesatur.

Atbilstoši Lēmuma 1.punktam tiek mainīts ielas nosaukums, kas atbilst Ministru kabineta 2021.gada 29.jūnija noteikumu Nr.455 „Adresācijas noteikumi" (turpmāk – Adresācijas noteikumi) prasībām. To apstiprina gan Lēmumā norādītais par Valsts valodas centra atzinumu, gan tas, ka Lēmums nesatur tiesību normas, kas pamato esošās ielas nosaukuma neatbilstību Adresācijas noteikumu prasībām. Lēmumā ir minēts Adresācijas noteikumu 8.3.punkts, bet tam atbilst arī Pionieru ielas nosaukums.

Ņemot vērā, ka gan Pionieru ielas nosaukums, gan pieteicēja īpašuma adrese /adrese B/ atbilst Adresācijas noteikumu prasībām, tad Lēmums par adreses maiņa nevar būt spēkā bez adresāta piekrišanas. Lēmuma pamatojums ar Adresācijas noteikumu 9.punktu neatbilst lietas tiesiskajiem apstākļiem un ir prettiesisks.

Norāde Lēmuma pamatojumā uz Adresācijas noteikumu 34.punktu neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, jo adresācijas objekts nav beidzis pastāvēt nevienā brīdī, jo objekts ir iela, kas joprojām funkcionē un nodrošina piekļuvi tai pieguļošajos adresācijas objektos – dzīvošanai paredzētajās

ēkās un zemes vienībās.

[3] Paskaidrojumos tiesai (*lietas 22.lapa*) atbildētāja pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu.

Atbildētāja nepiekrīt, ka Lēmums nesatur lietderības apsvērumus, paskaidrojot, ka padomju okupācijas laikā visas PSRS teritorijā, tajā skaitā Latvijā, ielu nosaukumi apdzīvotās vietās tika piešķirti atbilstoši tā laika ideoloģiskajām prasībām. Pionieru kustība ir bērnu komunistisko organizāciju kopējais nosaukums. Pionieru kustības priekštecis bija skautu kustība, kas Krievijā bija izplatīta no 1909.gada līdz sociālistiskajai revolūcijai 1917. gadā, pēc kuras skautu kustības vietā tika izveidota pionieru kustība, kuras mērķis bija jau skolas gados izaudzināt komunisma ideoloģijai uzticamus pilsoņus. Pašreizējā ģeopolitiskā situācija liek pārvērtēt līdzšinējo iecietīgo attieksmi pret Padomju armijas uzvaras liecībām. Atstājot ielai nosaukumu „Pionieru iela" arvien vēl tiktu godināta komunistisko režīmu atspoguļojošā pionieru kustība, kurai par godu ielai arī tika piešķirts šāds nosaukums, kas ir klajā pretrunā neatkarīgās Latvijas konstitucionālās brīvības un demokrātijas pamatprincipiem.

Vietvārdu informācijas noteikumu 5.punkts paredz, ka par oficiāliem vietvārdiem un oficiāliem paralēlnosaukumiem izvēlas tādus ģeogrāfisko objektu nosaukumus, kas iekļaujas latviskajā kultūrvidē, sekmē tās vērtību saglabāšanu un attīstību, atbilst latviešu valodas un Latvijas vēstures tradīcijām, atbilst labiem tikumiem. Proti, vietvārdiem, kas ir arī ielu nosaukumi, ir piemērojami minētie kritēriji. Vietvārds „Pionieru iela" kontekstā ar vēsturiskajām un patreizējām ģeopolitiskajām nostādnēm minētajiem kritērijiem neatbilst.

Normatīvie akti neuzlika Atbildētājai tiesisku pienākumu pirms Lēmuma pieņemšanas saņemt nekustamo īpašumu īpašnieku piekrišanu ielas „Pionieru iela" nosaukuma maiņai. Saskaņā ar Adresācijas noteikumu 35.punktu, ja adrese mainīta atbilstoši šo noteikumu prasībām, tai skaitā precizēta adreses pieraksta forma, dokumenti, kuros lietota iepriekšējā adrese, ir spēkā un dokumentu maiņa nav jāveic, izņemot gadījumu, ja to paredz speciālais normatīvais akts, kas nozīmē, ka līdz adreses maiņai izdotie dokumenti (piemēram, zemesgrāmatu apliecības), kuros fiksēta iepriekšējā adrese, joprojām ir spēkā, un to maiņa veicama tad, ja to vēlas pats nekustamā īpašuma īpašnieks.

Lēmums paredz ielas nosaukuma maiņu, nevis adresācijas objekta likvidāciju. Tehniskas neprecizitātes tiesiskajā pamatojumā nemaina Lēmuma būtību.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs prasījumu uzturēja, bet atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādīto pamatojumu.

Motīvu daļa

[5] Ar Lēmumu veikta pašvaldības administratīvajā teritorijā esošās Pionieru ielas pārdēvēšana par Celmlaužu ielu, kam pieteicējs nepiekrīt.

Tātad tiesai veicama pārbaude pār Lēmuma tiesiskumu un atbildētājas pamatojumu.

[6] Pārbaudot tiesisko regulējumu adresācijas jautājumos, tiesa atzīst, ka atbildētāja ir pieņēmusi lēmumu savas kompetences ietvaros, kā to noteic Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 13.panta ceturtā daļa, proti, adresi piešķir, maina, precizē vai likvidē saskaņā ar likumu vai pašvaldības lēmumu. Attiecīgi Ministru kabinets savas kompetences ietvaros ir noteicis kārtību un priekšnoteikumus šādu lēmumu pieņemšanai, proti, Adresācijas noteikumus.

Lietā nav strīda, ka pieteicēju skar pieņemtais Lēmums kā personu, kurai pieder nekustamā īpašuma tiesības konkrētajā ielā. Tāpat lietā nav strīda, ka ielai nosaukums jau ir bijis piešķirts, proti, pašvaldība ar Lēmumu nolēmusi mainīt pirms tam pastāvējušo nosaukumu, līdz ar ko tiesai pārbaudāms šāda nosaukuma maiņas tiesiskais pamats un procedūra.

Attiecībā uz pieteicēja subjektīvajām tiesībām vērsties ar pieteikumu tiesā, izvērtējot procesa dalībnieku paskaidrojumus un balstoties uz Augstākās tiesas jau paustām atziņām, tiesa norāda, ka pieteicējam piemīt subjektīvās tiesības Lēmuma pārsūdzībai.

Augstākā tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka adreses maiņa tāpat kā adreses piešķiršana ir uz lietu vērsts vispārīgais administratīvais akts un nekustamā īpašuma, kuram tiek mainīta adrese, īpašnieks identificējams kā šā vispārīgā administratīvā akta adresāts, uz to iedarbojas ar aktu noteiktās konkrētās tiesiskās attiecības, respektīvi, īpašnieks iegūst konkrētus pienākumus vai tiesības. Tādējādi adresācijas objekta īpašniekam, kuram adreses maiņa uzliek zināmus pienākumus, ir tiesības uz šā vispārīgā administratīvā akta kontroli *(sk. Augstākās tiesas 2016. gada 5. septembra lēmuma Nr. SKA–999/2016 10. punktu)*. Tā kā Lēmums, ko izdevusi atbildētāja ir vispārīgais administratīvais akts, kas skar pieteicēja tiesības, tad arī pieteicēja iebildumi ir pārbaudāmi administratīvās tiesvedības ietvaros.

Vienlaikus gan norādāms, ka pieteicēja iebildumi, kas tika pausti tiesas sēdē par pašvaldības rīcību pēc Lēmuma pieņemšanas tā izpildē, nav pamatoti, jo saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturtās daļas 9.punktu Lēmuma kā vispārīgā administratīvā akta darbība nav apturēta ar pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Tāpat kļūdaini ir pieteicēja apsvērumi par to, ka atbildētāja nav atbildējusi Iesniegumu likuma noteiktajā kārtībā, saņemot pieteicēja iebildumus par ielas nosaukuma maiņu, jo administratīvā procesa ietvaros un gadījumos, kad personas mērķis nav atbildes saņemšana, bet gan sev vēlama rezultāta sasniegšana, netiek sniegta atbilde uz izsniegumu, bet gan izdots administratīvais akts un paziņots tā adresātam, proti, atbilstoši tiesu praksei gadījumā, ja persona ir vērsusies iestādē, lai panāktu konkrētu tiesisko seku iestāšanos, un no iestādes tādējādi ir jābūt sagaidāmam administratīvajam aktam, tad iestādes rīcība ir vērtējama saistībā ar administratīvā akta izdošanu, nevis kā faktiskā rīcība *(sk. Augstākās tiesas 2006.gada 11.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-223/2006 14.punktu; 2008.gada 16.pktobra sprieduma lietā Nr.SKA-394/2008 6.punktu; 2009.gada 13.februāra lēmuma lietā Nr.SKA-303/2009 8.punktu; 2009.gada 3.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-5-5/3/2009 6.punktu)*. Tā kā konkrētās lietas ietvaros pieteicējs iebilda pret ielas nosaukuma maiņu, tad pieteicēja mērķis nebija saņemt atbildi uz iesniegumu, bet gan panākt ielas nosaukuma nemainīgumu. Tas nozīmē, ka Iesniegumu likuma normas par atbildes sniegšanu šajos apstākļos nav piemērojamas, taču tas nenozīmē, ka iestādei administratīvā procesa ietvaros nav jānodrošina personas tiesības, tostarp veicot saziņu ar to, kā arī nodrošinot personas līdzdarbību procesā, ievērojot tai piemītošo tiesību apjomu, un, protams, likumā noteiktajā kārtībā paziņojot rezultātu, kas šajā gadījumā ir Lēmums.

Tamdēļ, neskatoties uz to, ka Iesniegumu likumu atbildētāja nav pārkāpusi, pieteicēja 01.08.2022. iesniegums ar lūgumu izsniegt Lēmumu *(lietas 7.lapa),* liecina, ka atbildētāja ir pārkāpusi paziņošanas pienākumu, kā arī tieši Adresācijas noteikumu 10.punktu, kas noteic, ka "piešķirot, mainot, tai skaitā precizējot adreses pieraksta formu, vai likvidējot adresi, pārbauda Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmā reģistrētos datus un Kadastra informācijas sistēmas datus. Pieņemto lēmumu par adreses piešķiršanu, maiņu vai likvidēšanu pašvaldība paziņo īpašniekam (valdītājam)".

Lai arī Ogres novada mājas lapā 27.05.2022. ir publicēta informācija par ielas nosaukuma maiņu, tā saturiski neatspoguļo Lēmumu, bet gan informē sabiedrību plašākā nozīmē par to, ka administratīvajā teritorijā ir veikta ielas nosaukuma maiņa (sk. https://www.ogresnovads.lv/lv/jaunums/pec-valsts-valodas-centra-priekslikuma-pionieru-ielu-ciemupe-tomer-pardeves-par-celmlauzu-ielu).

Turklāt Paziņošanas likuma 11.panta pirmā daļa noteic gadījumus, kad dokuments tiek paziņots publiski, proti, "Dokumentu publiski paziņo: 1) ja tas ir lietderīgi resursu izlietojuma vai steidzamības dēļ un dokuments skar individuāli nenoteiktu adresātu loku; 2) ja adresāta dzīvesvieta nav deklarēta,

atrašanās vieta nav zināma un nav iespējams dokumentu paziņot adresāta pilnvarotajam pārstāvim; 3) ārējā normatīvajā aktā noteiktajos gadījumos".

Tiesas vērtējumā ne no Lēmuma, ne arī lietas apstākļiem neizriet, kādu priekšnoteikumu iestāšanās ir bijusi par pamatu šim paziņošanas veidam, iekļaujot informāciju par pieņemto Lēmumu mājas lapas sadaļā "ziņas, jaunumi", bet ne pašvaldības pieņemtie lēmumi, kā arī informējot ielas iedzīvotājus individuāli, jo iebildumi par pieteicēja teikto, ka ielā ir 14 īpašumi, no atbildētājas puses netika pausti. Tiesai procesā, kur tiek pārbaudīts administratīvā akta tiesiskums, ir jāaprobežojas ar tajā norādīto un iestādes pausto pamatojumu, tās kompetencē neietilpst pieņēmumu izdarīšana vai jauna pamatojuma meklēšana, kas nav ticis pausts vai iekļauts administratīvā akta saturā. Līdz ar to pamatoti ir pieteicēja iebildumi tiktāl, ka procesuālo kārtību vispārīgā administratīvā akta paziņošanā atbildētāja nav ievērojusi.

Lietas apstākļu vērtējumā procesuāli atbildētāja ir pieļāvusi arī citas kļūdas, kas kopsakarā var būt pamats Lēmuma atcelšanai un ir pārbaudāmas.

[7] Adresācijas noteikumu 9.punkts noteic, ka "pašvaldībai bez personas piekrišanas, izvērtējot konkrēto situāciju, ir tiesības piešķirt adresi, ja adrese adresācijas objektam nav piešķirta, un mainīt, tai skaitā precizēt adreses pieraksta formu, vai likvidēt piešķirto adresi, ja tā neatbilst šo noteikumu prasībām".

Administratīvās rajona tiesas vērtējumā no minētā tiesiskā regulējuma izriet, ka pašvaldībai ir tiesības piešķirt adresi, ja adresācijas objektam tāda nav piešķirta, kā arī mainīt (grozīt, likvidēt), ja adrese neatbilst Adresācijas noteikumu prasībām. Šādos gadījumos personas piekrišana nav nepieciešama, proti, indivīda vēlme dzīvot īpašumā bez adreses neprevalē pār sabiedrības interesi, ko savos nolēmumos vairakkārt norādījusi Augstākā tiesa, proti, "piešķirot adresi ielai, viensētai, ēkai, zemes vienībai vai telpu grupai, pašvaldība izpilda sabiedriskās kārtības organizēšanas funkciju, nodrošinot uzskaiti un atvieglojot konkrētā īpašuma, ēku un būvju vieglāku atrašanu un tādējādi – tajās atrodošos personu sasniegšanu *(sal. Augstākās tiesas 2006. gada 21. februāra lēmuma lietā Nr. SKA-144/2006 9. punktu)*". Tāpat pašvaldības rīcības brīvība ir gadījumos, kad vēsturiskā adrese neatbilst Adresācijas noteikumiem, vai pastāv citi apstākļi, kas atspoguļo pretrunas ar Adresācijas noteikumu normām, piemēram, nepastāv adresācijas objekts, kuram adrese ir bijusi piešķirta.

Savukārt citos gadījumos tiesas ieskatā pašvaldībai ir jānoskaidro ieinteresētās sabiedrības viedoklis vai arī jāsniedz pamatota un motivēta argumentācija, kāpēc tas nav ticis darīts saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62.panta otro un trešo daļu, kā to pamatoti norāda pieteicējs.

Tiesas ieskatā pieteicēja tiesas sēdē uzdotajam jautājumam par to, kurš ierosināja ielas nosaukuma maiņu nav izšķirošas nozīmes, jo šāds jautājums par ielas nosaukuma maiņu var tikt uzsākts risināt arī pēc iestādes iniciatīvas, kura, protams, savu darbību realizē ar fizisko personu līdzdalību, kā arī jebkuras personas iniciatīvas, ja vien šī persona tiek uzklausīta. Tomēr pārkāpumu tas administratīvajā procesā nerada.

Tiesai ir zināms, ka šobrīd spēkā neesošā Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma *(ar 23.06.2020. spēkā jauna likuma redakcija)* 17.panta (4^1) daļa attiecībā uz adresācijas noteikumiem paredzēja, ka "adresi piešķir, maina, precizē vai likvidē saskaņā ar likumu vai pašvaldības lēmumu. Pašvaldības lēmumu var izdot arī vispārīgā administratīvā akta veidā. Ja saskaņā ar likumu pirms vispārīgā administratīvā akta izdošanas nepieciešams uzklausīt lēmuma iespējamos adresātus, uzklausīšanu var arī veikt, rīkojot publisku apspriešanu", ar to vairāk akcentējot sabiedrības līdzdalību un tās veidus, un šobrīd spēkā esošā likuma redakcijas 11.panta trešā daļa to nenorāda, tomēr tas nenozīmē, ka sabiedrības viedokļa noskaidrošana šāda lēmuma pieņēmējam nav veicama. Ja atbildētāja to nav darījusi, kā arī nav pamatojama, kālab izvēlēts šāds klusējošs rīcības modelis, tiesa jau norādīja, ka tai pamatojums nav jāmeklē iestādes vietā, tālab šajā lietā pamatojuma trūkums ir atzīstams par prettiesiskumu radošu.

Nav šaubu un arī Augstākā tiesa ir atzinusi, ka "piešķirot adresācijas objektam adresi, pašvaldībai ir plaša rīcības brīvība, izņemot atsevišķus ierobežojumus, kas noteikti tiesību normās. Adresācijas objekta īpašniekam, kura īpašuma tiesības ar lēmumu par adreses maiņu tiek pastarpināti skartas, ir tiesības prasīt, lai lēmums par adreses maiņu atbilst tiesību normās izvirzītajiem priekšnosacījumiem adreses piešķiršanai (maiņai). Attiecīgi šo tiesību aizsardzībai adresācijas objekta īpašniekam ir tiesības vērsties tiesā. Tomēr tas nenozīmē, ka tiesību normas piešķir adresācijas objekta īpašniekam tiesības pieprasīt labskanīgāko, subjektīvi piemērotāko vai patīkamāko adresi *(sal. sk. Augstākās tiesas 2015.gada 17.marta lēmumu lietā Nr. SKA-325/2015 (680070114), 2016.gada 5.septembra lēmumu lietā Nr. SKA-999/2016 (A420275114))*, bet tas arī nenozīmē, ka pašvaldībai nav jāiesaista attiecīgās ielas īpašumu īpašnieki šāda lēmuma pieņemšanā, noskaidrojot šo personu viedokli, vēl jo vairāk, ja, kā norāda pieteicējs, ielā ir 14 īpašumi, vai arī ar pamatotu motivāciju argumentējot, kālab personu viedokļi netiek noskaidroti. Ar to tiesa norāda, ka minētais nav jāsaprot, kā pienākums par katru cenu noskaidrot personas viedokli, bet gan pienākums dot iespēju to paust. Pieteicējs norāda, ka šāda iespēja nav tikusi dota, bet par Valsts valodas centra aptauju tam nav bijis zināms. Tomēr, pat ja Valsts valodas centrs rīko kādu aptauju pirms šādu lēmumu pieņemšanas, adresācijas jautājums ir pašvaldības kompetencē, kā arī atbildētājas pārstāve nevarēja norādīt, ka starp šīm iestādēm būtu kāda sadarbība, kuras ietvaros pašvaldība saņemtu personu sniegtos viedokļus. Tamdēļ Valsts valodas centra aptauju, kuras ietvaros tika pausti divi vietējo iedzīvotāju viedokļi, nevar tikt uzskatīta par ieinteresētās sabiedrības viedokļa noskaidrošanu Adresācijas noteikumu piemērošanas kontekstā.

Tiesa šo apsvērumu gaismā norāda, ka pašvaldībai personas būtu jāuzklausa un saņemtie viedokļi jāizvērtē, proti, tie var tikt arī noraidīti, taču tam ir jābūt ar atbilstošu pamatojumu. To, vai pieteicēja 2022.gada 28.aprīļa iesniegums *(lietas 15.lapa)* ir ticis izlasīts un vērtēts, Lēmums neapstiprina. Turklāt tiesa, saskaņā ar procesuālo kārtību aicinot atbildētāju sniegt paskaidrojumu un administratīvās lietas materiālus, no atbildētājas saņēma tikai rakstveida paskaidrojumu, bez pielikumiem, kas ir pamats secinājumam, ka administratīvā akta izdošanai nav cita pamatojuma vai pierādījumu kā vien tie, kas ietverti rakstiski sagatavotajā Lēmumā, un Valsts valodas centra 2022.gada 11.maija atzinums. Tātad, neskatoties uz viedokļa paušanu, pieteicējs nav uzklausīts un atbildētāja arī Lēmumā minētajam nav norādījusi pamatojumu. Tiesai nav jāpieprasa iestādēm katrs administratīvās lietas materiāls atsevišķi, Administratīvā procesa likuma 203.panta otrās daļas norma nozīmē, ka iestādei ir pienākums iesniegt visus administratīvās lietas materiālus, kas izmantoti lēmuma pieņemšanā un attiecināmi uz lietu. Ja šādi dokumenti netiek iesniegti, tiesai ir pamats atzīt, ka tādi nav bijuši.

Tā kā nav strīda, ka adrese ielai jau ir bijusi piešķirta, tad adreses maiņa var tikt realizēta gadījumos, kad piešķirtā adrese neatbilst Adresācijas noteikumiem. Kā tiesa jau norādīja, tā šajā lietā pārbauda iestādes norādīto pamatojumu, un kā liecina Lēmums, tad iestāde ir atsaukusies uz tiesību normu, kas identificē ielu kā adresācijas objektu *(sk. Adresācijas noteikumu 2.punkta 2.7 apakšpunktu),* par ko nav strīda; tiesību normu, kas pieprasa, lai adresācijas objekta nosaukums atbilstu Valsts valodas likuma prasībām un normatīvajiem aktiem vietvārdu informācijas jomā *(sk. Adresācijas noteikumu 8.punkta 8.3.apakšpunktu)*, kas ir tiesai šai lietā vērtējams; normu, kas norāda nepieciešamību Lēmumam pievienot grafisko pielikumu *(sk. Adresācijas noteikumu 33.punkta 33.1 apakšpunktu),* kuru atbildētāja nav iesniegusi *(sk. tiesas apsvērumus par Administratīvā procesa likuma 203.panta otro daļu),* kā arī Adresācijas noteikumu 34.punktu, kas noteic, ka, "beidzot pastāvēt adresācijas objektam, pašvaldība pieņem lēmumu par adreses likvidēšanu".

Norādāms, ka attiecībā uz pēdējo pilnībā pamatoti ir pieteicēja iebildumi, jo iela kā adresācijas objekts nevienā brīdī nav beigusi pastāvēt. Jau no normas gramatiskās redakcijas ir saprotams, ka tiesību normas izdevējs to nav paredzējis gadījumiem, kad viens nosaukums tiek aizstāts ar citu, bet gan gadījumiem, kad adresācijas objekts fiziski beidz pastāvēt. Tamdēļ šīs normas norādīšana Lēmumā ir kļūdaina un nepamatota.

Attiecībā uz Noteikumu Nr.50 normu ietveršanu Lēmumā, tad norādāms, ka tās pilda kompetences atspoguļošanas funkciju, proti, norāda uz atbildētājas pienākumu saņemt Valsts valodas centra atzinumu *(sk. Noteikumu Nr.50 $16.^1$ punktu),* atbildētājas kompetenci pieņemt lēmumu *(sk. Noteikumu Nr.50 17.punktu),* identificē objektu, kam piešķirama adrese *(sk. Noteikumu Nr.50 18.punkta 18.3.apakšpunktu, 24.punkta*

24.1.apakšpunktu) un lēmuma saturu *(sk. Noteikumu Nr.50 30.punktu),* un nav uzskatāmi par lēmuma pamatojumu, kas attiecināms uz nepieciešamību mainīt adresi pieteicēja ielai.

No minētā izriet, ka faktiski Lēmuma pieņemšanas nepieciešamību atbildētāja saista ar to, ka nav ievēroti Adresācijas noteikumi un konkrēti Adresācijas noteikumu 8.punkta 8.3.apakšpunkts, par ko tiesai veicama pārbaude.

[8] Adresācijas noteikumu 8.punkta 8.3.apakšpunkts noteic, ka "adresācijas objekta nosaukumu veido atbilstoši Valsts valodas likumā noteiktajām prasībām un normatīvajiem aktiem vietvārdu informācijas jomā", bet Noteikumu Nr.5 0 16.[1] punkts noteic, ka "vietvārdu piešķīrējinstitūcijām ir pienākums iesniegt Valsts valodas centrā atzinuma saņemšanai lēmuma projektu par oficiālā vietvārda vai oficiālā paralēlnosaukuma piešķiršanu, vietvārda statusa maiņu vai rakstības formas precizēšanu. Atzinumu Valsts valodas centrs sniedz šo noteikumu 16. punktā minētajā termiņā un kārtībā".

Tātad atbilstoši Adresācijas noteikumu 9.punktam, kas noteic, ka adresi var mainīt, ja tā neatbilst Adresācijas noteikumiem, atbildētāja ir saskatījusi neatbilstību tiesību regulējumam vietvārdu noteikšanas prasību ievērošanā, kas bijis par pamatu tai vērsties Valsts valodas centrā.

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētāja ir nosūtījusi Valsts valodas centram tās lēmuma projektu, ar kuru pašvaldība vēlējās nomainīt Pionieru ielas nosaukumu uz Skautu ielu, par ko sniegts Valsts valodas centra atzinums *(lietas 37.lapa)*.

Var piekrist pieteicējam, ka nav saprotams, kālab pieprasījums sūtīts 27.aprīlī, jo lēmums ir pieņemts 28.aprīlī, bet tiesas ieskatā no tiesību normas izriet, ka iesniedzams ir lēmuma projekts, kas var tikt vērtēts arī kā pamatoti pašvaldības apsvērumi un skaidri formulēta iecere par vietvārda maiņu. Tamdēļ arī tad, ja lēmuma projekts ir sūtīts Valsts valodas centram pirms tā pieņemšanas 2022.gada 28.aprīlī, tas neradītu izšķirošu ietekmi uz tā tiesiskumu. Tomēr izšķirošu ietekmi tiesas ieskatā rada citi apstākļi, proti, atbildētāja pamato savas tiesības nomainīt Pionieru ielas nosaukumu uz Celmlaužu ielu ar to, ka šis nosaukums neatbilst "Valsts valodas likumā noteiktajām prasībām un normatīvajiem aktiem vietvārdu informācijas jomā", bet minētais neapstiprinās, jo Valsts valodas centrs savā atzinumā norāda, ka tas nesaskaņo Pionieru ielas nosaukuma maiņu uz Skautu ielu (atbildētājas norādītais nosaukums lēmumā, kas Valsts valodas centram tika nosūtīts), un paskaidro, ka "lēmuma projekts ir pretrunā ar vietvārdu informācijas noteikumu 29.3.apakšpunkta tiesību normu, kas paredz: vietvārdu piešķīrējinstitūcija nav tiesīga pieņemt lēmumu par oficiāla vietvārda vai oficiāla paralēlnosaukuma piešķiršanu, vietvārda statusa maiņu vai rakstības formas precizēšanu, ja objekta pašreizējais nosaukums pilnībā atbilst šo noteikumu prasībām. Tā kā attiecīgā objekta pašreizējais nosaukums "Pionieru iela" pilnībā atbilst vietvārdu informācijas noteikumu prasībām, priekšlikums par tā maiņu noraidāms kā nepamatots" *(lietas 37.lapa)*. Šāda atbilde, ka Valsts valodas centrs neatbalsta ielas nosaukuma maiņu, sniegta arī pieteicējam *(lietas 11.lapa),* kas nozīmē skaidri paustu kompetentas iestādes viedokli, ka atbildētājas atsaukšanās uz Adresācijas noteikumu 8.punkta 8.3.apakšpunktu ir nepamatota.

Uz Valsts valodas centra konsekvenci šajā jautājumā pieteicējs ir norādījis tiesas sēdē, atsaucoties uz to, ka šādu viedokli no centra saņēmušas arī citas pašvaldības, kas apstiprinās, tiesai ielūkojoties publiski pieejamos ziņu avotos *(sk. piemēram, https://www.bauska.lv/lv/jaunumi/ierosinajums-mainit-pionieru-ielas-nosaukumu-ir-nepamatots-10085, https://zz.lv/pionieru-un-puskina-ielas-iedzivotaji-dobele-neatbalsta-ielu-nosaukumu-mainu/),* kur, piemēram, attiecībā uz ielas nosaukuma maiņu Bauskā centrs ir norādījis, ka "Pionieru ielas nosaukuma maiņa nav atbalstāma. Ielas pašreizējais nosaukums "Pionieru iela" pilnībā atbilst vietvārdu informācijas nosaukumu prasībām, un ierosinājums mainīt nosaukumu ir nepamatots. Valsts valodas centrs skaidro, ka vārda "pionieris" pamatnozīme latviešu valodā ir 'cilvēks, kas iesāk ko jaunu (kādā nozarē); celmlauzis'. Lai gan padomju okupācijas laikā šim vārdam tika radīta un aktīvi lietota arī papildnozīme 'bērnu komunistiskās organizācijas biedrs (bijušajā PSRS)', mūsdienās tā vairs nav aktuāla, tādēļ nodošana pilnīgai aizmirstībai".

Tātad kopsakarā ar Adresācijas noteikumu 9.punktu un arī Valsts valodas centra norādīto Noteikumu Nr.50 29.punkta 29.3.apakšpunktu, kas noteic, ka "vietvārdu piešķīrējinstitūcija nav tiesīga pieņemt lēmumu par oficiāla vietvārda vai oficiāla paralēlnosaukuma piešķiršanu, vietvārda statusa maiņu vai rakstības formas precizēšanu, ja objekta pašreizējais nosaukums pilnībā atbilst šo noteikumu prasībām", secināms, kas atbildētāja Lēmumā nav norādījusi pamatojumu, kas saskanētu ar likuma atrunas principu, un tiesības rīkoties pretēji Noteikumu Nr.50 29.punkta 29.3.apakšpunkta aizliegumam. Lēmumā šie apstākļi nav identificēti, nav veikta šo apstākļu vērtēšana, kā arī faktiski strīdīgs ir jautājums par to, vai pirms šī Lēmuma pieņemšanas Valsts valodas centrs ir saņēmis lēmuma projektu, kā to noteic Noteikumu Nr.50 16.[1] punkts.

Tiesa nevar atstāt bez ievērības to, ka atbildētāja faktiski ir palikusi pie aprīlī sagatavotā lēmuma, vienkārši nomainot pirms tam lēmumā ietverto nosaukumu "Skautu iela" uz "Celmlaužu iela", iespējams, nepamanot, ka 2022.gada 28.aprīļa lēmums ir spēkā neesošs, jo pārsūdzētā Lēmuma 7.punkts atkārto pirms tam pieņemtā lēmuma nosacījumu, proti, "noteikt, ka šis lēmums stājās spēkā dienā, kas Pašvaldībā saņemts pozitīvs Valsts valodas centra atzinums par Ogres novada Ogresgala pagasta Ciemupes ciema Pionieru ielas nosaukuma maiņu uz Skautu ielu" *(lietas 9.lapa)*. Tas nozīmē, ka atbildētājai bija jāpieņem jauns lēmums, nevis jāgroza spēkā neesošais 2022.gada 28.aprīļa lēmums. Turklāt jānorāda, ka arī pozitīvs Valsts valodas centra atzinums par Celmlaužu ielu nav saņemts, līdz ar ko nav saskatāms pamats, kālab atbildētāja norāda Lēmuma 1.2.punktā, ka tā tikai aizstāj Skautu ielas nosaukumu 2022.gada 28.aprīļa lēmumā ar Celmlaužu ielu, jo tiesas vērtējumā šādam atzinumam papildus ietvertā norāde no Valsts valodas centra ir vērtējama kā ieteikums, nevis atzinums, un varētu būt pamats atbildētāja vismaz uzsākt procesu, ievērojot procesuālo kārtību, noskaidrojot sabiedrības viedokli, nodrošinot konkrēta administratīvā akta pamatojumu.

Administratīvā rajona tiesa papildus norāda, ka nav noliedzama Valsts valodas centra kompetence un zināšanas, taču tās ieskatā atzinuma saturam ir jāskar tikai pieprasītais jautājums, jo šobrīd no lietas apstākļiem izriet, ka atbildētāja sagatavoja lēmuma projektu par Pionieru ielas maiņu uz Skautu ielu, ko Valsts valodas centrs noraidīja kā nepamatotu, sniedzot ieteikumu apsvērt citu nosaukumu, un atbildētāja, neveicot pienācīgu izvērtēšanu, kā to prasa administratīvais process, vienkārši aizstāja sagatavotajā lēmumā pirms tam norādīto nosaukumu.

Nevar nepiezīmēt, ka Valsts valodas centrs, sniedzot ieteikumu šajā lietā, nonāk ar sevi pretrunā, jo turpat norāda, ka gadījumos, kad nosaukums atbilst, to ir aizliegts mainīt *(sk. atsauci uz Noteikumu Nr.50 29.punkta 29.3.apakšpunkta)*. Tātad, ja nosaukums atbilst, to mainīt nedrīkst, bet vienlaikus Valsts valodas centrs iesaka jaunu nosaukumu, ko atbildētāja bez vērtēšanas pieņem un iekļauj lēmumā.

Kopumā tiesas apsvērumi šajā lietā liecina, ka atbildētāja ir realizējusi procesu nepārdomāti, neizprotot tiesību normas, administratīvā procesa likuma prasības un pieļāvusi virkni procesuālu pārkāpumu, kas tiesas ieskatā un kopumā ir pietiekami būtiski, lai būtu pamats atcelt Lēmumu kā prettiesisku.

Neskatoties uz to, ka atbildētājas apsvērumi par vārda "pionieris" izpratni un lietojumu aktuālajos ģeopolitiskajos apstākļos pelna ievērību, tas neatbrīvo pašvaldību no pienākuma ievērot procesuālo kārtību un izdot administratīvos aktus saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, tostarp, ar pareizu juridisku pamatojumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 253.pantu, 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. A/ pieteikumu un atcelt Ogres novada pašvaldības domes 2022.gada 26.maija lēmumu (protokols Nr.11; 26) „Par grozījumiem Ogres novada pašvaldības domes 2022.gada 28.aprīļa lēmumu „Par pašvaldības ielas nosaukuma maiņu" (protokols Nr.9; 44)" ar tā izdošanas dienu;

piespriest no Ogres novada pašvaldības domes par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) par pieteikumu samaksāto valsts nodevu 30 EUR apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese E.Apīne